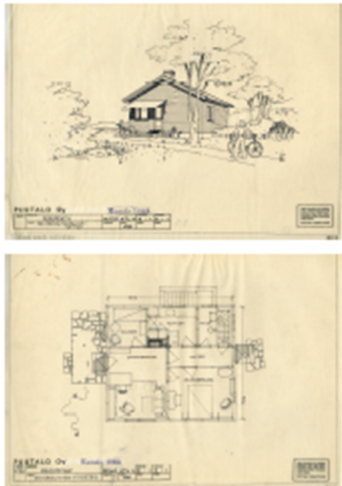

Finnebyens historie

		Tekst
Planche 1		DK1 UK1
Planche 2		DK2 UK2
Planche 3		DK3 UK3

Livet i Finnehusene

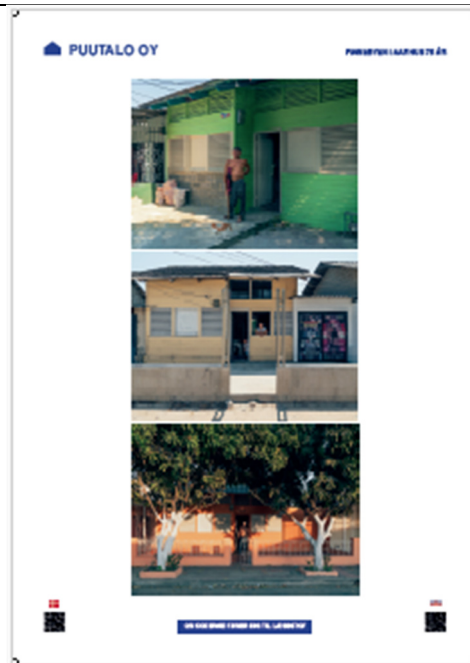
		Tekst
Planche 7		DK7 UK7
Planche 8		DK8 UK8
Planche 9		DK9 UK9

Planche 10	LIVET I FINNEHUSENE FINNEHUSENE I LARSENES VE 28 12 10 12 10	DK10 UK10
Planche 11	LIVET I FINNEHUSENE FINNEHUSENE I LARSENES VE 28 12 11 12 11	DK11 UK11
Planche 12	LIVET I FINNEHUSENE FINNEHUSENE I LARSENES VE 28 12 12 12 12	DK12 UK12

Puutalo Oy

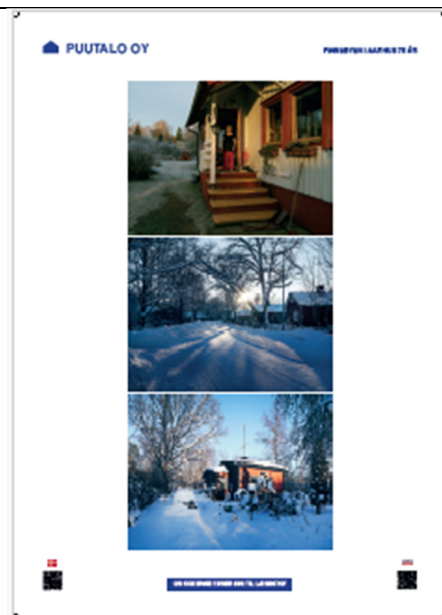
		<i>Tekst</i>
Planche 13		DK13 UK13
Planche 14		DK14 UK14
Planche 15		DK15 UK15

Planche 16

DK16
UK16

Planche 17

DK17
UK17

Planche 18

Finnebyen i Aarhus 75 ÅR 1948-2023. Den Regionale Planlægningsskemaet, Aarhus By Kommune og Aarhus Kommune i samarbejde med Aarhus Kommune.

Tekster

DK1:

I 1946 købte Aarhus Byråd 122 finnehuse, type "Ditte 2", til opførelse på et areal yderst i Aarhus mod nord. Tidligere blev der drevet landbrug på arealet. Bebyggelsen blev disponeret omkring gården Landbolyst og med den planlagte Ydre Ringvej tværs igennem.

Husene maledes i farverne gul, rød, grøn og blå efter den sirligt udarbejdede bebyggelsesplan.

Byrådet købte desuden tre huse af en større model. De blev kommunalt ejede og ligger uden for Finnebyen på Nattergalevej 27, 29 og 31, dengang forbeholdt kommunale embedsmænd.

Desuden blev der senere opført et hus på Svanekevej 9 af træ med finnebrædder. Det var på den gamle oplagsplads, faktisk en sump. Det ligner, men er ikke, et oprindeligt Finnehus.

UK1:

In 1946, the town council of Aarhus bought 122 Finnish timber houses of the type "Ditte 2" to be erected on an area in the far northern end of Aarhus. The area was previously farm land.

The house were built around the farm 'Landbolyst' with the planned Outer Ringroad cutting through the area.

The town council also bought three slightly larger houses. They became council owned houses and are placed outside Finnebyen at Nattergalevej 27, 29 and 31. At the time, they were reserved for council employees.

Also, a timber house was later built at Svanekevej 9 using boards from Puutalo Oy. The place was a former storage yard and, actually, a bog. This house looks like the houses in Finnebyen, but it is not an original Puutalo Oy house.

DK2:

Illustrationer fra prospektet ved markedsføring af de nye finnehuse.

Blandt andet markedsføres ”Ydervægselementet, isolering svarer til 120 cm massiv teglstensmur!”

Udsalgsprisen på Finnehusene blev 27.000 kr. Til sammenligning kostede de første danskproducerede typehuse, Koch-huse i Odense, først i 50’erne ca 90.000 kr.

Puutola betyder Træhuse på finsk.

Husene havde stueetage og kælder og en enkel planløsning: 7 x 8 m netto. Der var soveværelse med plads til vugge, børneværelse med en seng (ingen løsning, når nr. 2 vokser ud af vuggen!) og halv kælder med viktualierum, vaskekælder med gruekedel og brændselsrum.

UK2:

Illustrations from a prospectus marketing the new Finnish timber houses.

It is announced that the houses had ”Outer wall elements with an insulation effect matching a 120 cm massive brick wall!”.

The selling price of a Puutalo Oy house was 27.000 kr. In comparison, the first standard houses produced in Denmark (Koch Houses in Odense) in the early 1950’ies cost around 90.000 kr.

’Puutalo’ means ’timber houses’ in Finnish.

The houses had a ground floor and a basement and a simple layout: 7 x 8 meters net.

There was a bedroom with room for a cradle, a nursery with a bed (and no solution when child number 2 outgrows the cradle) and a basement half the size of the ground area with a pantry, wash-house with a copper and a coal cellar.

DK3:

Finnehuset "Ditte 2" - på oprindelig 56 m² netto - har med sin enkle bygningskrop, bræddebeklædningen på klink, det grå eternittag, den ranke pudsede skorsten, det omhyggeligt formede indgangsparti, de velproportionerede vinduer og hvide vinduesrammer karaktertræk, som kendes fra den danske, funktionelle traditions små enfamiliehuse. Husene udtrykker som helhed en pænt proportioneret enkelhed og gennemtænkt fornuft, hvor der er gjort en dyd ud af nødvendigheden.

Ligesom Finland er et "træland" med masser af træ egnet til husbyggeri, så er Danmark et "lerland", med lange traditioner for at opføre huse i tegl.

Finnehuset til Aarhus blev oprindelig tegnet med tegltag.

Der er god rumhøjde, 250 cm til loftet, relativt højt for datidens boligbyggeri.

Der var mere end en "sund skepsis" mod træhusbyggeriet.

Dels gav en tilbagekøbsklausul Aarhus Kommune ret til at overtage husene efter 40 år, tænk hvis træet ikke holdt.

Og dels var der nogen snak blandt byens erhvervsdrivende, om det nu ikke var bedre med murede bygninger i stedet for træhusene.

UK3:

The "Ditte 2" house – originally with an area of 56 square meters – is a housing construction based on simplicity and elementary necessity. The Puutalo Oy houses are very early examples of house construction based on a combination of standard elements. Where houses in Finland are mostly wooden, Danish houses are almost always brick-built.

DK4:

”TRÆ.DK Danmarks træportal” beskrev Finnehuset for 25 år siden i artiklen ”FINNEHUSET – ET ELEMENTBYGGERI”: ”Husene er bygget i 1948 og er et godt eksempel på elementbyggeri af træ. Umiddelbart ligner finnehusene et omhyggeligt tømrerarbejde i form af en træskeletkonstruktion som man kender det fra fx sommerhuse eller nordamerikanske beboelseskvarterer.

Men de byggetekniske detaljer afslører noget andet: I virkeligheden er finnehuset et fint udviklet elementbyggeri som med sine enkle detaljer og få svagheder har vist sin duelighed langt udover de oprindelige forventninger.”

UK4:

”TRÆ.DK” – which is a Danish website focusing on wooden constructions – has described the Puutalo Oy houses which at first glance appears as well-built houses based on a wooden framework, as traditionally seen in Danish cottages or North American housing areas, ”a well-developed element-based construction with plain details and few weaknesses. The construction has proved its durability far beyond what was originally expected”.

DK5:

Finnebyen i Aarhus blev opført på en bar mark, på et område med landbrugsjord!

Byggemodningen omfattede naturligvis el, vand og kloak; det var før fjernvarmen, så der var kulfyrede varmeanlæg i husene.

Med tiden kom der butikker med madvarer, bibliotek, børnehave m.v.

UK5:

’Finnebyen’ in Aarhus was erected outside the town in a farming area.

Of course, there was electricity, water supply and sewage, but district heating was not yet introduced, so each house had its own coal-fired heating system.

DK6:

Forsamlingshuset blev opført og indviet i 1951.

Grunden blev udgravet i hånden, og både mænd og kvinder deltog.

Huset var en tidligere tysk barak på Ålborg vandflyveplads, der blev købt for 4.656 kr.

Huset blev indviet 1. december 1951 af stadsarkitekt og rådmand.

Der var stor aktivitet i huset i de første år.

I 1958 gik forsamlingshuset i likvidation, og Grundejerforeningen Katrinebjerg købte huset.

En beboer i Finnebyen, vognmand Chresten Sørensen, fik i 1951 på imponerende vis barakken kørt til Finnebyen på sin lastvogn.

Civilingeniør Kellermann, Due Odde 4, tegnede forsamlingshuset.

1974 overtog Folkedansen af 1945 huset.

Finnebyen lejer nu huset blandt andre lejere.

UK6:

The community house was built in 1951.

The building was a former German barracks from Ålborg.

Finnebyen inhabitants built the house themselves.

Both men and women took part in digging and building.

DK7:

Finnehusene fremstår i dag stadig først og fremmest som de oprindelige klinkbyggede træhuse i klare farver gul, rød og blå og med gennemarbejdede bygningsprincipper.

Oprindelig blev også en grøn farve anvendt.

De oprindelige Finnehuse udgør den bevaringsværdige del af Finnebyens eksisterende bebyggelse.

Den ranke skorsten, det lavbølgede grå eternittag, de hvidmalede sternbrædder og vinduernes parvise placering med lister omkring er en del af det oprindelige og karakteristiske bygningsudtryk.

Beklædningen er 6 tommer brædder af finsk grantræ, flækket på diagonal på langs, så der kom to brædder ud af et bræt.

Taghældningen måles i meter: 2 meter vandret og en meter lodret, helt enkelt. Det er 26,56 grader, men hvem render rundt med en vinkelmåler, når man kan bruge en tommestok.

UK7:

Finnebyen has maintained the original characteristics of horizontal planks in bright yellow, red or blue colours. Originally, there were also a number of green houses. The pitch of the roof is measured in meters, simply 2 meters lateral by 1 meter vertical, equal to 26,56 degrees.

DK8:

Aftenstemning og skater-steming i Finnebyen.

UK8:

Evening and skating atmosphere in Finnebyen.

DK9:

Finnehusene var oprindeligt på 56 kvadratmeter, men der er lavet tilbygninger og ombygninger i mange afskygninger.

Indtil den bevarende lokalplan blev vedtaget i 2012, var der frie rammer for tilbygninger.

Nu er der nogle krav og begrænsninger, der skal sikre, at finnehuse fremtræder med det oprindelige bygningsmæssige udtryk.

Især er der begrænsninger for facaden, så tilbygninger bygges nu på 'bagsiden' af husene.

UK9:

The original size of the houses was 56 square meters, but most houses have been extended and re-constructed. A district plan to protect the environment was passed in 2012, ensuring that the houses will maintain central elements of the original exterior: Planks, windows, chimney etc.

DK10:

En af de nuværende Finnebyboere, der er vokset op i Finnebyen, sagde om de små huse med de mange børn: "Det gjorde ikke noget, vi var mange. Vi var jo altid udenfor. Vi legede på vejene og var aldrig indenfor".

UK10:

A resident who grew up in Finnebyen as a child has commented on the fact that, initially, there were many children in the small houses: "That did not matter. We were always outside. We played in the streets and did not spend our time inside the houses".

DK11:

Indgangspartiet er et bemærkelsesværdigt element og en bygningsmæssig detalje, der trods ændringer flere steder stadig - i kraft af det lille halvtag og trappen op til døren - er med til at give husene det særlige udtryk.

Under halvtaget står man lidt beskyttet, på vej ind i huset.

Døren åbner udad, i Finland en nødvendighed for ikke at få sne ind, når døren åbnes om vinteren.

Dørslag udad sparer plads inde i de små entreer.

Vinduernes parvise placering med lister omkring er en del af det oprindelige og karakteristiske bygningsudtryk.

Formaterne er harmoniske. "Det gyldne snit" er efter visse udsagn basis for dimensioneringen af det store vindue, forholdet er faktisk 1:1,61.

Løsningen med mulighed for at åbne et mindre eller et større vinduesareal fungerer godt; der kan luftes kraftigt ud eller lindes lidt på det lille vindue for mindre udluftning.

Konstruktionen er enkel med vindueskarme isat elementerne, afsluttet med lodrette trælistes, der tætnes, samt trælistes som sålbænk under vinduet og drypkant over.

"Det gyldne snit" er blot et af flere markører for omtanke i udformningen.

Vedholdende myter kæder ægteparret Alto sammen med Finnehusenes design. Dog skriver den finske arkitektgruppe, der har gravet grundigt i arkiverne: "Alvar Alto never designed a project for the Puutalo consortium, but his influence was evident in the company's operations throughout its existence. His prominent role as an advocate of standardization and his pioneering work in design of prefabricated timber houses both helped to advance the industry in Finland".

Samlingerne i gering i husenes hjørner er godt håndværk. De fleste hjørnesamlinger er udført for mere end 75 år siden på en håndværksmæssig måde, så de endnu er tætte. Nyere udførelser er væsentlig dårligere udførte og åbne.

Brædderne er konstruktionens udvendige afslutning på de præfabrikerede træelementer.

Elementerne indeholder 40 mm tykke isoleringsplader af papirfibre, så "væggene isolerer lige så meget som 120 cm teglstensmur", citat fra salgsprospekt 1946.

UK11:

The entrance is a characteristic element of the houses with the small canopy above the front door and the small staircase. The door opens outward, a necessity in Finland, to avoid snow in the hallway. And it saves space. The formats of windows etc. are said to be based on the 'Golden Section', the relation being 1:1,61.

Alvar Alto has been rumored to have been involved in the design, but Finnish architects in the 'New Standard' project having looked into it, say: "Alvar Alto never designed a project for the Puutalo consortium, but his influence was evident in the company's operations throughout its existence. His prominent role as an advocate of standardization and his pioneering work in design of prefabricated timber houses both helped to advance the industry in Finland".

DK12:

Disse fotos af 16 indgangspartier blev taget i forbindelse med Finnebyens 50 års jubilæum i 1998. Motivet findes på plakat og postkort.

UK12: These photos of entrances were taken at the Finnebyen 50th anniversary in 1998. The picture was used for posters and postcards.

DK13:

Dette er en annonce fra de tidlige 1950'ere for et Puutalo Oy hus model 739 designet til det australske marked med valmtag (et tag, hvor tagfladerne har fald til alle fire sider) og med komfur op til ydervæggen (gavlen), og derfor skorsten i gavlen.

UK13:

An advertisement from the early 1950's depicts a model 739, designed for the Australian market, with a hipped roof and a fireplace situated on the exterior wall.

DK14:

Finnehuse blev produceret som serieproduktion i Finland lige efter 2.

Verdenskrig

De blev transporteret som skibsfragt til Aarhus. Mængden svarer til 15 – 20 skibslaster af den tids ”Carolinertype” med en laste-kapacitet på 300 m³.

Det hele blev opmagasineret i Oliemøllens pakhuse til den strenge vinter 1947 var ovre, og gravearbejderne til fundamenter og kælder kunne gå i gang i april.

Elementerne blev da kørt fra havnen og op til oplagspladsen ved Brendstrupvej/Svanekevej.

Datidens lastvogn, eksempelvis Volvo LV 140, havde en lasteevne på ca. 6T pr. last, så husene udgjorde 200-400 lastvogns-laster.

UK14:

The Puutalo Oy houses were serial products from post-war Finland.

They were shipped to Aarhus by sea.

Finnebyen represents 15-20 shiploads of materials.

DK15:

Puutalo Oy husene blev eksporteret til alle verdensdele.

I perioden 1940-1955 leverede Puutalo Oy næsten 9 millioner kvadretmeter > *kvadratmeter* bygninger svarende til omkring 120.000 bygninger – i vidt forskellige størrelser.

Ca. 91% af denne produktion blev eksporteret.

UK15:

Puutalo Oy houses were exported to everywhere in the world.

From 1940 to 1955 Puutalo Oy delivered almost 9 million square meters of buildings corresponding to around 120.000 buildings – in a variety of sizes.

About 91% of this production was for export.

DK16:

Puutalo Oy eksporterede 2.700 huse til Colombia.

UK16:

Puutalo Oy exported 2.700 houses to Columbia.

DK17:

Kun ca. 9% af Puutao Oy's produktion var huse, der blev opført i Finland.

UK17:

Only about 9% of Puutalo Oy production was for the home market.